

Posudek oponenta bakalářské práce Zuzany Farkačové

„Smrt a zásvěti v náboženských představách obyvatel starověké Etrurie“

předkládané v roce 2010 na Ústavu filosofie a religionistiky FF UK

Práce Zuzany Farkačové se snaží zmapovat základní pohřební rituály a představy o zásvěti u starých Etrusků, a to zejména na základě rozboru ikonografických a doplňkově též písemných pramenů. Práce je členěna do dvou hlavních částí, z nichž první rekonstruuje rituály, druhá pak zásvětní představy. Výsledky celé analýzy jsou přehledně shrnuty v závěru. Práce je doprovázena pěknou a dobře popsanou obrazovou přílohou (byť bylo možná zbytečné uvádět popisky v samostatném seznamu: pro čtenáře by bylo mnohem praktičtější, kdyby každý popis byl umístěn hned pod obrázkem, aby nebylo nutno neustále listovat sem a tam).

1) *Struktura argumentace (8 bodů)*

Práce je velmi přehledně členěna a orientace v ní je velmi snadná. Vzhledem k tomu, jak fragmentární etruské prameny jsou, spočíval hlavní úkol právě v nalezení vhodného způsobu jejich seřazení a prezentace. Tento způsob se dle mého názoru autorce podařilo nalézt vcelku dobře.

2) *Formální úroveň (6 bodů)*

Po formální stránce nelze práci nic závažného vytknout. I jazykově je bez výraznějších nedostatků. Překlepů a jazykových chyb jsem objevil pouze třináct (vyznačil jsem je do výtisku práce), což je velmi slušné skóre.

Dobrou formální úroveň má i odkazování na prameny: jediným vážnějším nedostatkem je neuvádění originálů u přeložených knih (alespoň rok původního vydání je nutno uvést, aby si čtenář mohl knihu vhodně zasadit na časové ose). Je také smutné, že autorka se ve věci syntaxe bibliografických odkazů víceméně držela nešťastného úzu propagovaného nakladatelstvím Oikúmené, který neuvádí nakladatele (jakou výpovědní hodnotu má údaj, že daná kniha vyšla v New Yorku či Londýně, kde působí desítky nakladatelů nejrůznější úrovně?) a články i monografie uvádí bez rozlišení kurzívou (běžnější a podstatně přehlednější je uvádění článků v uvozovkách). Svůj úzus nicméně autorka drží důsledně, a proto jí za něj žádné body nestrhávám. Jeden bod naopak strhávám za to, že v poznámkách není často u prvního výskytu sekundárních prací uváděn plný odkaz (např. pozn. 10., 11., 12 na s. 3), i když většinou uváděn je.

3) *Práce s prameny (8 bodů)*

Zacházení s prameny je na velmi dobré úrovni. Základem je precizní práce s ikonografickým materiálem a antickými písemnými prameny, s nimiž autorka dokáže pracovat v originálních jazycích (etruštině a latině). Samozřejmostí je též používání kvalitní západní sekundární literatury v angličtině a francouzštině.

4) *Vlastní přínos (7 bodů)*

Originalita práce je pro bakalářskou úroveň odpovídající. Vlastní téma práce jistě není nijak nové a autorka při jeho zpracování nedospěla k žádným přelomovým zjištěním: většinou pouze přitakávala již existujícím výkladům, spíše než že by vymýšlela své vlastní. Nakolik nicméně mohu soudit, své téma ve výsledku dokázala zpracovat a uspořádat svébytným způsobem a rozhodně nepředkládá jen kompilát z existujících knih a článků jiných badatelů.

5) *Obecný přesah práce (2 body)*

Obecný metodologický přesah je jedinou závažnější slabinou práce. Autorka po většinu času prostě jen popisně analyzuje dílčí ikonografické a písemné doklady a střípek po střípku se snaží poskládat jakýsi mozaikovitý obraz etruských rituálů a představ. V tomto ohledu postupuje metodologicky zcela korektně, ale zároveň poněkud přízemně. Nabízely by se jistě i další, religionisticky zajímavější postupy. Především by bylo možné využít obecnějších kategorií a vzorců, které antropologové a religionisté na základě transkulturního srovnávání různých představ spojených se smrtí dokázali vysledovat (viz práce typu R. Huntington, *Celebrations of Death: The Anthropology of Mortuary Ritual*, Cambridge University Press, 1979). Lepší obecně religionistická reflexe smrti by autorce také umožnila jí analyzované aspekty dané tematiky lépe propojit v koherentnější světonázorový celek (nyní jsou probírané části spíše disparátní) a někdy by rovněž mohla být nápomocna při vyhodnocování existujících etruskologických interpretací.

Navzdory nedostatku obecného přesahu je práce Zuzany Farkačové ve všech dalších ohledech kvalitní a zaslouží si být hodnocena jako *výborná*.

Doc. Radek Chlup, PhD.

V Praze, 17. 6. 2010